

Ubezpieczenia w rolnictwie (cz. II)

Rolnicy, którzy pobierają dopłaty bezpośrednie **zobowiązani są do zawarcia umowy ubezpieczenia przynajmniej 50% powierzchni swoich upraw od przynajmniej jednego ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez:**

- powódź,
- suszę,
- grad,
- ujemne skutki przezimowania lub
- przymrozki wiosenne.

Obowiązkowe ubezpieczenie upraw dotyczy zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych i roślin strączkowych (od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru).

W ubezpieczeniu upraw istotny jest procent ubytku, od którego ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność. W przypadku szkód spowodowanych przez: huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne, ustawodawca przewiduje odpowiedzialność ubezpieczyciela, **jeżeli szkody w plonie głównym wyniosą co najmniej 10%, a w przypadku suszy co najmniej 25%.**

Dopłaty do ubezpieczeń upraw i zwierząt gospodarskich

Producenci rolni już od kilku lat mają możliwość uzyskania dopłat do polis ubezpieczeniowych. Wysokość dopłat zależy m.in. od klasy użytków rolnych na działce, na której prowadzona jest uprawa oraz od stawki za pakiet wszystkich ryzyk. W 2017 roku Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podpisało umowę z pięcioma towarzystwami ubezpieczeniowymi, tj. z:

- Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie,
 - Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw” z siedzibą w Warszawie,
 - Concordią Polska Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Poznaniu,
 - Poczтовым Towarzystwem Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Warszawie,
 - InterRisk Towarzystwem Ubezpieczeń SA Vienna Insurance Group z siedzibą w Warszawie,
- z którymi rolnicy, zawierając umowy w ramach ubezpieczenia 50% upraw, jak i ubezpieczenia zwierząt, mogą liczyć na dofinansowanie z budżetu państwa części składki ubezpieczenia.

W 2018 roku dopłata wynosi:

- **do 65% składki do 1 ha uprawy z tytułu ubezpieczenia upraw:** zbóż, rzepaku, rzepiku, kukurydzy, truskawek, chmielu, warzyw gruntowych, tytoniu, drzew i krzewów owocowych, ziemniaków, buraków cukrowych i roślin strączkowych (od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez: huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne);
- **do 65% składki do 1 sztuki z tytułu ubezpieczenia zwierząt:** bydła, koni, owiec, kóz, drobiu oraz świń (od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez: huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę oraz w wyniku uboju z konieczności).

Sumy ubezpieczenia ustala rolnik z zakładem ubezpieczeń, z tym że nie mogą one przekroczyć maksymalnych sum ubezpieczenia podanych w rozporządzeniu MRiRW (tabela 1).

Tabela 1.

Maksymalne sumy ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt na 2018 rok

Produkcja roślinna		Produkcja zwierzęca	
Roślina 1 ha	Kwota zł	Zwierzę 1 szt.	Kwota zł
Zboża	10 650	Bydło	14 000
Kukurydza	8 450	Konie	10 200
Rzepak i rzepik	9 900	Owce	700
Chmiel	56 050	Kozy	700
Tytoń	31 350	Świnie	1 740
Warzywa gruntowe	129 600	Przepiórki	53
Drzewa i krzewy owocowe	131 500	Kaczki	65
Truskawki	84 500	Gęsi	250
Ziemniaki	25 000	Indyki	133
Buraki cukrowe	9 900	Strusie	1 330
Rośliny strączkowe	14 400		

Źródło: Rozporządzenie MRiRW z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie maksymalnych sum ubezpieczenia dla poszczególnych upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na 2018 r.

Sankcje za brak ubezpieczeń upraw

Jeżeli rolnicy nie podpiszą umowy ubezpieczeniowej, są zobowiązani do zapłacenia kary, równej 2 euro

od każdego hektara. Opłatę powinni wnieść na rzecz gminy, w której zamieszkują.

Powyższe sankcje nie mogą jednak być stosowane wobec rolników, w przypadku gdy rolnik nie zawrze umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy przez co najmniej dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie dopłat.

W Polsce wzrasta ilość zawieranych polis ubezpieczeń upraw. Duży wpływ na taką sytuację mają oczywiście dopłaty do zawieranych polis, jak i wzrost świadomości wśród rolników, że w razie braku umowy, w dniu wystąpienia szkody spowodowanej niekorzystnym zjawiskiem atmosferycznym, udzielana pomoc ARiMR poszkodowanym rolnikom będzie pomniejszana (dotyczy to wybranych działań PROW, jak i kredytów kłeskowych).

Nierzadko unikanie ubezpieczenia wynika z niewiedzy na temat wysokości składek. Dlatego warto zawsze poprosić agenta ubezpieczeniowego o bezpłatne kalkulacje.

Rolnicy w ciągu kilku minut (podczas niekorzystnych zjawisk pogodowych) mogą stracić dużą część upraw na polach, dlatego warto przynajmniej częściowo załagodzić możliwe do poniesienia straty upraw, ubezpieczając je. Odbudowanie produkcji rolnej bez wsparcia ubezpieczyciela jest bardzo trudne, a w przypadku wielu rolników wręcz niemożliwe. Ubezpieczenia zmniejszają ryzyko prowadzenie produkcji rolnej, zabezpieczają przed spadkiem dochodów, a niekiedy są jedyną szansą na wznowienie lub kontynuację produkcji.

**Na podstawie literatury opracowała
Monika Kozłowska**